

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ. ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ**

ΤΜΗΜΑ : Α' (Δ13)

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κώδικας : 10110 Αθήνα

Πληροφορίες : Γεωργία Μαυρίδου

Τηλέφωνο : 210 3368127

Φαξ : 210 3368124

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο:

g.mavridou@0013.syzefxis.gov.gr

Αθήνα, 29-07-2015

Αρ. Πρωτ.: Φ.90022/33498/1121

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Κτίριο Βουλής
Ενταύθα
(σε 2 αντίγραφα)**

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην α.π. 3749/23-06-2015 Ερώτηση Βουλής»

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ. Σιμορέλη Χ., Αυλωνίτου Ε., και λοιπούς υπογράφοντες βουλευτές, σχετικά με τις προσαυξήσεις συντάξεων που καλούνται να επιστρέψουν συνταξιούχοι (και δικαιούχοι αυτών), σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Στο άρθρο 29 παρ. 3 του Α.Ν.1846/1951, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν.825/1978, ορίζεται ότι: «Το ποσόν της συντάξεως λόγω αναπηρίας ή γήρατος προσαυξάνεται διά την σύζυγο κατά το ποσό ενός και ημίσεος του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδικεύτου εργάτου εφ' όσον δεν ασκεί επάγγελμα τι ή δεν είναι συνταξιούχος ασφαλιστικού οργανισμού ή Ν.Π.Δ.Δ. ή του Δημοσίου. ....».

2. Με το με αρ. πρωτ. Σ62/1/29.1.2001 Γενικό Έγγραφο έγινε γνωστό στις υπηρεσίες μας ότι δεν είναι επιτρεπτή η χορήγηση προσαύξησης οικογενειακών βαρών για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, με βάση τις διατάξεις του Ν. 2458/97, και ότι, στην περίπτωση που καταβάλλεται, θα πρέπει να διακόπτεται από την πρώτη μέρα του μήνα που έπεται εκείνου της υπαγωγής στην ασφάλιση του κλάδου αυτού. Στη συνέχεια, με το με αρ. πρωτ. Σ62/9/15.3.2001 Γενικό Έγγραφο έγινε δεκτό ότι δεν θα αναζητηθούν τα ποσά που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως μέχρι την 30.1.2001, ως προσαύξηση σύνταξης για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ.

3. Στις διατάξεις του εδ. α' της παρ. 4 του άρθρου 40 του Α.Ν.1846/51 ορίζεται ότι αναζητείται εντόκως προς 5% κάθε παροχή που καταβλήθηκε αχρεωστήτως, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας του λαβόντος (Γ.Ε. Σ81/23/20.6.2012), ενώ με την

εγκύκλιο υπ' αριθμ. 80/2012 κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις της περ. 2 της υποπαραγράφου ΙΑ.6 του πρώτου άρθρου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/12.11.2012, τ. Α') περί παραγραφής των αξιώσεων φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, οι οποίες ισχύουν από την 12.11.2012 και ορίζουν ότι οι αξιώσεις του Ιδρύματος για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών παραγράφονται μετά την εικοσαετία από την τελευταία καταβολή, καταργουμένης κάθε αντίθετης διάταξης.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεδομένα, με το Γενικό Έγγραφο Σ81/11/6.3.2013 διευκρινίστηκε ότι και μετά την ισχύ των διατάξεων της περ. 2 της υποπαραγράφου ΙΑ.6 του πρώτου άρθρου του Ν.4093/2012 περί εικοσαετούς παραγραφής, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική θέση της Υπηρεσίας που κοινοποιήθηκε με το με αρ. πρωτ. Σ62/9/15.3.2001 Γενικό Έγγραφο, δηλαδή ότι δεν αναζητούνται τα ποσά που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως μέχρι την 30.1.2001 ως προσαύξηση σύνταξης για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ.

5. Σύμφωνα με τη με αρ. 126/64 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τη Διοίκηση, στις περιπτώσεις που αναζητούνται αχρεωστήτως –πλην καλοπίστως- εισπραχθείσες παροχές, ο τόκος της παρ. 4 του άρθρου 40 του Α.Ν.1846/51 καταβάλλεται από το χρονικό σημείο που ο οφειλέτης λαμβάνει γνώση της οφειλής (με κοινοποίηση της απόφασης καταλογισμού), ενώ στις περιπτώσεις που υφίσταται δόλος, από το χρόνο καταβολής της αχρεώστητης παροχής. Επίσης, σύμφωνα με τη με αρ. 711/1995 Γνωμοδότηση Τριμελούς Επιτροπής του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τη Διοίκηση, ο επιβαλλόμενος τόκος δεν συναρτάται με την ύπαρξη δόλου, δεν έχει χαρακτήρα ποινής και δεν αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης. Επομένως, επειδή προβλέπεται ευθέως από την ανωτέρω διάταξη και δεδομένης της ανωτέρω Γνωμοδότησης, ο επιβαλλόμενος τόκος δεν μπορεί να είναι αντικείμενο αξιολόγησης από την Τοπική Διοικητική Επιτροπή, στις περιπτώσεις που υποβάλλεται σχετικό αίτημα του οφειλέτη, προκειμένου να μετριάσει το ποσό της οφειλής. Επομένως, και στις περιπτώσεις που αναζητούνται τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά που χορηγήθηκαν σε καλόπιστους συνταξιούχους ως προσαύξηση σύνταξης για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ ο τόκος της παρ. 4 του άρθρου 40 του Α.Ν.1846/51 καταβάλλεται από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης καταλογισμού στον οφειλέτη.

Διευκρινίζεται ότι δεν υφίσταται υπαιτιότητα των συνταξιούχων όταν οι υπηρεσίες του Ιδρύματος χορηγούν παροχές χωρίς να είναι αναγκαία η μεσολάβηση των διοικουμένων για την παροχή κρίσιμων πληροφοριών προς την υπηρεσία ή αναζήτηση δεδομένων από το συνταξιοδοτικό φάκελο, δηλαδή στις περιπτώσεις που γίνονται υπηρεσιακές ενέργειες οίκοθεν και αυτοματοποιημένες διαδικασίες. Όμως το στοιχείο της εργασίας-ασφάλισης-συνταξιοδότησης συζύγου από άλλο ασφαλιστικό φορέα δεν είναι από εκείνα που η υπηρεσία μπορεί να αναζητήσει αυτεπάγγελτα, προκειμένου να το συσχετίσει με τα υπόλοιπα δεδομένα, και η ενημέρωσή της αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του συνταξιούχου. Εξ' άλλου, με τα έντυπα αιτήσεων συνταξιοδότησης-υπεύθυνες δηλώσεις που υπογράφουν οι ασφαλισμένοι ενημερώνονται επαρκώς για τις υποχρεώσεις τους («αναλαμβάνω την υποχρέωση να ειδοποιήσω αμέσως την

αρμόδια υπηρεσία πληρωμών συντάξεων στην περίπτωση που εγώ ή μέλη της οικογένειάς μου, για τα οποία θα λάβω παροχές, εργασθούμε ή συνταξιοδοτηθούμε από κάθε αιτία και από οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το δημόσιο»). Επίσης, το ενημερωτικό σημείωμα συντάξεων που λαμβάνουν οι συνταξιούχοι κάθε τρεις μήνες τούς υπενθυμίζει την ανωτέρω υποχρέωσή τους. Εκτός αυτού, με τα νέα έντυπα αιτήσεων, που διατίθενται από την 1.3.2012, οι ασφαλισμένοι ενημερώνονται συγκεκριμένα ότι η ασφάλιση στον Ο.Γ.Α. θεωρείται εργασία.

Ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός ορισμένων συνταξιούχων ότι είχαν ενημερώσει τις υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για την ασφάλιση των συζύγων τους στον ΟΓΑ, εφ' όσον είχαν διαπιστώσει ότι, παρά την επικαλούμενη δήλωσή τους, εξακολουθούσε η αχρεωστήτη χορήγηση της παροχής και συνέχισαν να την εισπράττουν, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημά τους για τη μη επιστροφή των αχρεωστήτως εισπραχθέντων.

6. Συνεπώς, οι ενέργειες των υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που εφαρμόζουν την προπαρατεθείσα νομοθεσία και τις σχετικές οδηγίες της Διοίκησης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι καθ' όλα νόμιμες, ενώ στο ειδικό ζήτημα που ανέκυψε με την ασφάλιση στον ΟΓΑ η Διοίκηση έχει επιδείξει τη δέουσα επιείκεια, δεδομένου ότι: **α)** με τις σχετικές γενικές οδηγίες προς τις υπηρεσιακές μονάδες επεσήμανε ότι η διακοπή της προσαύξησης των συντάξεων για συζύγους που ασφαλίστηκαν στον ΟΓΑ από την 1.1.1998 δεν θα εφαρμοστεί έκτοτε, αλλά από την 1.2.2001, ημερομηνία έκδοσης του σχετικού Γενικού Εγγράφου, δηλαδή από τότε που αντικειμενικά θα μπορούσε κάθε ενδιαφερόμενος να λάβει γνώση της αλλαγής των δεδομένων, **β)** η ανωτέρω ειδική θέση εξακολουθεί να ισχύει και μετά τις διατάξεις περί εικοσαετούς παραγραφής και δεν αναζητούνται τα ποσά που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως μέχρι την 30.1.2001, ως προσαύξηση σύνταξης για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, **γ)** στις περιπτώσεις που αναζητούνται τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά που χορηγήθηκαν σε καλόπιστους συνταξιούχους, ως προσαύξηση σύνταξης για σύζυγο που ασφαρίζεται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, ο τόκος της παρ. 4 του άρθρου 40 του Α.Ν.1846/51 καταβάλλεται από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης καταλογισμού στον οφειλέτη και όχι από το χρόνο καταβολής της παροχής.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΓΕΥΗΣ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

Εσωτ. Διανομή:

- 1.Γραφείο κ. Υπουργού
- 2.Γραφείο κ. Υφυπουργού
- 3.Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
- 4.Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
- 5.Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
- 6.Δ/νση ΚΑΜΑ, Τμήμα Α'

Θεωρήθηκε για την ακρίβεια

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας